

Nacionālie bruņotie spēki

DIBINĀŠANAS DATUMS

1919. gada 10. jūlijā, apvienojot pulkveža Jāņa Baloža Dienvidlatvijas Latviešu atsevišķo brigādi un pulkveža Jorģa Zemitāna Ziemeļlatvijas brigādi, tika izveidota vienota Latvijas armija.

1994. gada 24. novembrī tika izveidoti Nacionālie bruņotie spēki, apvienojot Aizsardzības spēkus un Latvijas Republikas Zemessardzi.

STATUSS

Nacionālo bruņoto spēku sastāvu, uzdevumus, vadības sistēmu, finansēšanu un kontroli nosaka Nacionālo bruņoto spēku likums, bet vienotu militārā dienesta gaitu reglamentē Militārā dienesta likums.

MĒRĶIS

Aizsargāt Latvijas valsts suverenitāti, teritoriālo nedalāmību un tās iedzīvotājus no agresijas.

GALVENIE UZDEVUMI

Valsts sauszemes teritorijas, jūras akvatorijas un gaisa telpas neaizskaramības nodrošināšana; piedalīšanās starptautiskajās operācijās un valsts apdraudējuma situāciju novēršanā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Citu neparedzētu uzdevumu veikšanā Nacionālos bruņotos spēkus drīkst iesaistīt tikai ar Ministru kabineta rīkojumu.

KOMPLEKTĒŠANA

Kopš 2007. gada 1. janvāra Nacionālo bruņoto spēku regulāro spēku vienības sastāv tikai no profesionālā dienesta karavīriem. Personālsastāvu komplektē tikai no Latvijas Republikas pilsoņiem, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu. Miera laikā personālsastāvu veido profesionālā dienesta karavīri, kuri pilda dienestu saskaņā ar līgumu, zemessargi, civilie darbinieki un uz kārtējām vai pārbaudes militārajām mācībām iesauktie rezerves karavīri.

SASTĀVS

Nacionālie bruņotie spēki ir militāro formējumu kopums, kuru veido militāri organizēta, apmācīta un apbruņota tautas daļa un kura sastāvā ir regulārie spēki, Zemessardze un Nacionālo bruņoto spēku rezerve. Regulāros spēkus veido Sauszemes spēku Mehanizētā kājnieku brigāde, Jūras spēki, Gaisa spēki, Mācību vadības pavēlniecība, Nodrošinājuma pavēlniecība,

Militārā policija, Speciālo operāciju pavēlniecība un Štāba bataljons. Zemessardzi veido četras brigādes. Zemessardzes organizācijas pamatā ir vienvadības princips, un to īsteno Zemessardzes komandieris, kurš ir pakļauts Nacionālo bruņoto spēku komandierim. Nacionālo bruņoto spēku rezervi veido militārajam dienestam pakļautie, rezervē ieskaitītie Latvijas Republikas pilsoņi.

VADĪBA

To īsteno Nacionālo bruņoto spēku komandieris, kurš ir pakļauts aizsardzības ministram. Valsts prezidents ir valsts bruņotā spēka augstākais vadonis.

SADARBĪBA

Nacionālie bruņotie spēki sadarbojas ar valsts, pašvaldību un privātajām institūcijām. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī ārkārtējo situāciju izraisīto seku likvidēšanā. Iesaistīšanās palīdzības sniegšanā civilās aizsardzības sistēmai notiek ar aizsardzības ministra pavēli.

KONTROLE

Nacionālo bruņoto spēku darbības civilo kontroli savas kompetences ietvaros veic aizsardzības ministrs, Valsts kontrole, Ministru kabinets, Valsts prezidents un Saeima. Iekšējo kontroli veic Nacionālo bruņoto spēku komandieris.

PERSONĀLSASTĀVS

2021. gada maijā – 6600 karavīri un 8200 zemessargi.

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS BUDŽETA FINANSĒJUMS

2020. gadā – 663 666 724, EUR. 2021. gada – 707 818 122 EUR.

NATO PAPLAŠINĀTĀ KLĀTBŪTNE

Lai veicinātu NATO īstenoto atturēšanas politiku un stiprinātu alianses aizsardzību, sākot ar 2017. gada 19. jūniju, Latvijā pastāvīgi uzturas Kanādas vadītā kaujas grupa, un to veido vairāk nekā 1500 karavīru no Albānijas, Čehijas, Itālijas, Islandes, Kanādas, Melnkalnes, Polijas, Slovākijas, Slovēnijas un Spānijas, kas rotācijas kārtībā pildadienestapienākumus Latvijā, piedaloties mācībās ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, tādējādi uzlabojot savietojamību ar reģionālajiem sabiedrotajiem, lai spētu reaģēt uz drošības vides izaicinājumiem.

DALĪBA STARPTAUTISKAJĀS OPERĀCIJĀS

Gads	Operācija	Vieta	Skaitis
2016-2021	INHERENT RESOLVE	Irāka	1
2013-2021	EU TM Mali	Mali	4
2015-2021	RESOLUTE SUPPORT	Afganistāna	8
2016-2021	ANO MALI MINUSIMA	Mali	1
2020-2021	EU NAVFOR Med IRINI	Itālija	2
2020-2021	NMI Irāka	Irāka	33

DALĪBA NATO REAĢĒŠANAS SPĒKOS (NRF):

eNRF 2019 – 225 karavīri (120 – Kājnieku rota; 20 – Speciālo operāciju vienība; 45 – Jūras spēku kuģis; 40 – Militāro inženieru vads)

eNRF 2020 – 705 karavīri (120 – Kājnieku rota; 26 – Kājnieku vads; 20 – Speciālo operāciju vienība; 2 – Speciālo operāciju vienība; 47 – Jūras spēku kuģis; 40 – Militāro inženieru vads; 450 – BALTBAT vienības ietvaros)

eNRF 2021 – 181 (108 - kājnieku rota, 26 – nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vads, 47 – Jūras spēku kuģis)

DALĪBA LIELBRITĀNIJAS VADĪTAJOS APVIENOTAJOS EKSPEDĪCIJAS SPĒKOS (JEF):

2019.gadā – 120 karavīri (kājnieku rota)

2020.gadā – 120 karavīri (kājnieku rota)

2021.gadā – 100 karavīri (mehānizētā kājnieku rota)

DALĪBA ES KAUVAS GRUPĀ (EUBG):

EUBG 2020/2, Vācijas vadībā, no Latvijas 9 zemessargi (speciālisti)

EUBG 2021/1, Vācijas vadībā, no Latvijas 9 zemessargi (speciālisti)

Informāciju sagatavojis Militāri publisko attiecību departaments

Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija

2021.gada maijā